

VÄLIKYSYMYS 3/2001 vp

Lasten ja lapsiperheiden aseman parantaminen

Eduskunnalle

Syksyn 2001 aikana ilmestyneet tutkimukset ovat kiistattomasti osoittaneet suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan rapautumisen monilta kriittisiltä kohdilta. Kansakunnan tulevaisuuden kannalta erityisen valitettavaa on lapsiperheiden pahoinvoinnin kasvu.

Ilmiön taustalta löytyy monia tekijöitä. Yksi tärkeimmistä on se tosiasia, että huolimatta monista taakse jääneistä taloudellisen kasvun vuosista satojentuhansien lapsiperheiden aineellinen ahdinko on kasvanut. Toiseksi vanhempien oma kasvatusvastuu on viime vuosina jäänyt takalalle.

Stakesin tuoreet selvitykset ja Veronmaksajain Keskusliiton kaksi vertailevaa tutkimusta sekä asiaa sivunnut uusi väitöskirja puhuvat yhtä. Perhetuet ovat vähentyneet Suomessa viime vuosien aikana dramaattisesti. Samalla Suomi on perhetukien kansainvälisessä vertailussa pudonnut muiden Pohjoismaiden alapuolelle.

Stakesin uusin selvitys todisti yhä useamman lapsiperheen pudonneen köyhyysrajan alapuolelle ja heidän toimeentulonsa yleensäkin heikentyneen muihin kotitalouksiin verrattuna. Yhteiskunnan tuki ei kaikissa tapauksissa riitä edes elämän perustarpeiden tyydyttämiseen.

Lapsiperheet ovat menettäneet perhetukia kaikilla tulotasoilla Lipposen hallitusten aikana. Lapsiperheiden huonontunut taloudellinen tilanne on johtunut muun muassa lapsilisien, kotihoidon tuen, lapsikorotusten ja minimiäitiyspäivärahan leikkauksista.

Vuonna 1995 lapsilisä leikattiin 700 miljoonalla markalla. Tämän lisäksi lapsilisien todelli-

nen arvo on pudonnut leikkausten jälkeenkin, koska niitä ei ole korotettu yleisen hintatason muutoksia vastaavasti. Leikkaukset ovat koskeneet perhettä sitä enemmän, mitä pienemmät tulot sillä on ollut. Erityisen vaikeana vallitsevan tilanteen kokevat yksinhuoltajat.

Hallitus leikkasi vuonna 1995 lasten kotihoidon tukea 22,5 prosentilla. Kotihoidon tuen perusosa aleni 1 908 markasta 1 500 markkaan kuukaudessa.

Ongelmat kasautuvat. Samassa perheessä eri sukupolvet tarvitsevat erilaisten sosiaalityöntekijöiden apua. Huonosti voivat lapset voivat yhä huonommin.

Samanaikaisesti perheissä, joissa molemmat vanhemmat käyvät työssä, kamppaillaan yhteisestä ajasta. Kaikista tavoitteista huolimatta lapsiperheiden vanhemmat tekevät selvästi pidempää työpäivää kuin lapsettomat parit. Perheillä ei ole ollut varaa tai muutoin mahdollisuutta sovittaa työn ja perheen vaatimuksia tasapainoisesti omaan elämäntilanteeseensa. Hallituksen teot perheen ja työelämän yhteensovittamisessa ovat jääneet työryhmäasteelle.

Valtionosuuksien mittavien leikkauksien seurauksena tuki yhtä päivähoitopaikkaa kohden on alentunut, peruskoulun ryhmäkoot ovat kasvaneet ja kouluterveydenhuolto on kärsinyt. Neuvoloiden ja nuorisotyön rahoja on leikattu. Tapahtunut ei ole voinut tulla yllätyksenä sosiaali- ja terveysministerielle.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme valtioneuvoston

asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan väläkysymyksen:

Onko hallitus tietoinen lapsiperheiden aineellisten ongelmien kärjistymisestä sekä sosiaalisen ja henkisen pahoinvoinnin lisääntymisestä ja

aikooko hallitus ryhtyä toimenpiteisiin rajusti leikattujen perhetukien korjaamiseksi ja lapsiperheiden aseman kohentamiseksi työelämää koskevissa ratkaisuissa?

Helsingissä 13 päivänä marraskuuta 2001

Tanja Karpela /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Mirja Ryyänen /kesk
Esko Aho /kesk
Hannu Aho /kesk
Olavi Ala-Nissilä /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Maria Kaisa Aula /kesk
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Anneli Jäätteenmäki /kesk
Timo Kalli /kesk
Kyösti Karjula /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Mari Kiviniemi /kesk
Katri Komi /kesk
Timo E. Korva /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Johannes Leppänen /kesk
Jari Leppä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Eero Lämäsä /kesk
Hannes Manninen /kesk
Kari Myllyniemi /kesk
Tero Mölsä /kesk

Petri Neittaanmäki /kesk
Pekka Nousiainen /kesk
Lauri Oinonen /kesk
Osmo Puhakka /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Juha Rehula /kesk
Markku Rossi /kesk
Pauli Saapunki /kesk
Mauri Salo /kesk
Hannu Takkula /kesk
Matti Vanhanen /kesk
Anu Vehviläinen /kesk
Jukka Vihriälä /kesk
Pekka Vilkuna /kesk
Matti Väistö /kesk
Jouko Jääskeläinen /kd
Päivi Räsänen /kd
Sakari Smeds /kd
Leea Hiltunen /kd
Toimi Kankaanniemi /kd
Marja-Leena Kemppainen /kd
Leena Rauhala /kd
Ismo Seivästö /kd
Kari Kärkkäinen /kd